

ПРОРОСІЙСЬКА І АНТИЗАХІДНА КОНСПІРОЛОГІЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ

Ключові тренди 2020-2021 рр.

Дослідження Інституту масової інформації
та Детектор Медіа

ІНСТИТУТ
МАСОВОЇ
ІНФОРМАЦІЇ

ДОСЛІДНИКИ:

Олексій Братушак, Інститут масової інформації

Роман Головенко, Інститут масової інформації

Олена Голуб, Інститут масової інформації

Наталія Данилюк, Інститут масової інформації

Отар Довженко, Детектор Медіа

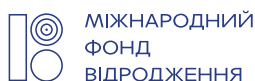
Оксана Ілюк, Детектор Медіа

Ярослав Зубченко, Детектор Медіа

Зоя Красовська, Детектор Медіа

Оксана Романюк, Інститут масової інформації

Дослідження проведено за підтримки:

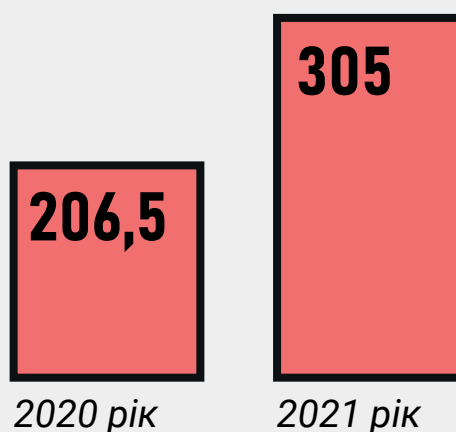

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

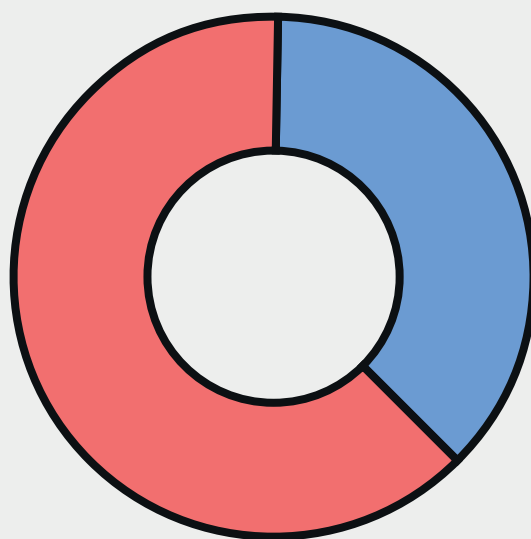
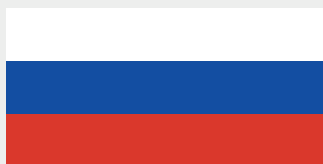
Проросійська пропаганда зросла на **59%** в українському медійному просторі у 2021 році. Збільшення кількості проросійських фейків і маніпуляцій відбувалось одночасно з наростанням військової присутності РФ коло українських кордонів.

КІЛЬКІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ З ПРОРОСІЙСЬКИМИ МАНІПУЛЯЦІЯМИ В ТИЖДЕНЬ

37% проросійської дезінформації та маніпуляцій, які активно поширюються в Україні, є спрямованими проти західних країн - при чому, переважно проти США.

63%
ПРОРОСІЙСЬКІ

37%
АНТИЗАХІДНІ

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Найбільш поширеними категоріями наративів у проросійській дезінформації в Україні є “зовнішнє управління Україною” (18.5% російської пропаганди в Україні) і “ескалація україно-російської війни - це справа рук України” (14.15%).

НАРАТИВИ ЗА ПОПУЛЯРНІСТЮ

Відсоток матеріалів, в яких використаний наратив

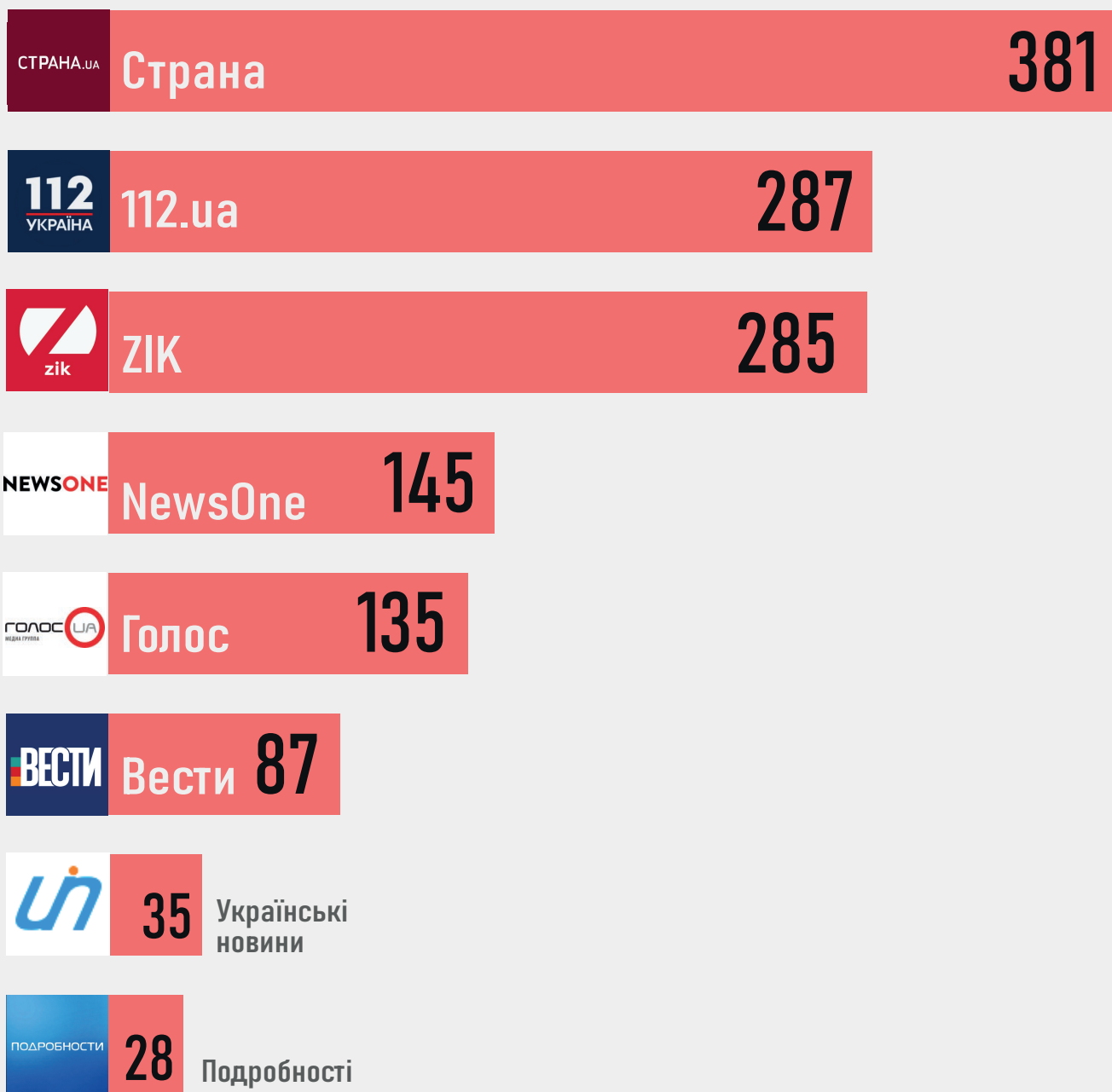
Найбільш поширеною категорією проросійських наративів є «ескалація україно-російської війни - це справа рук України» (виявлено у 14.15% матеріалів). Наратив включає твердження про порушення та невиконання Україною Мінських угод, спроби Україні зірвати перемир'я на Донбасі, підготовку української армії до наступальних дій. Створюється враження, що Росія та її маріонетки прагнуть миру, у той час як саме українська влада вдається до ескалації.

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Найбільше матеріалів з проросійською і антизахідною риторикою було виявлено в наступних медіа: Страна (381 повідомлень за моніторинговий період), 112ua (287), та ZIK (285).

ТОП МЕДІА З АНТИЗАХІДНИМИ ТА ПРОРОСІЙСЬКИМИ НАРАТИВАМИ

Кількість матеріалів, в яких виявлені антизахідні та проросійські наративи

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розподіл матеріалів з антизахідними наративами коливається в залежності від періоду дослідження і пов'язаний з проведенням у ці періоди в українських медіа антизахідних інформаційних кампаній. Піки антизахідних наративів були зафіксовані у травні 2020 року (“плівки Деркача”), січні 2021 (критика виборів в США), квітні 2021 (Захід і зокрема НАТО прагнуть нашкодити РФ і країнам пост-радянського простору, а Європа і США розігрують свої комбінації).

Дослідники не зафіксували суттєвого зменшення матеріалів проросійського і антизахідного спрямування після блокування медіа, які входять до сфери впливу Віктора Медведчука.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета:

- *Виявити і описати проросійські наративи в українському медійному просторі.*
- *Встановити основних спікерів (експертів, політиків, чиновників), які їх просувають*
- *Встановити основні меседжі, і проти кого вони були направлені.*
- *Виявити основні канали розповсюдження.*

Стратегічний наратив - оповідна модель, з допомогою якої через зміст та спосіб подання просувається певне бачення суспільних процесів, картини світу, з метою впливу на респондента. Структурування за компонентами: стратегічний наратив - тема - окреме повідомлення (напр.: “зовнішнє управління” - “діяльність МВФ”- “конкретне рішення уряду виконане під диктовку МВФ і направлене проти українців”). Тема є компонентом стратегічного наративу і сама тема складається з набору повідомлень (статей, блогів, новинних матеріалів, дописів користувачів соцмереж).

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРОРОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ

Проросійський наратив виставляє РФ або російські (проросійські) структури чи їхні дії в позитивному світлі, просуває політику Кремля. До проросійських об'єктів варто також зарахувати бойовиків на Донбасі, псевдодержавні утворення в Придністров'ї, Абхазії, владу Білорусі, РПЦ тощо.

Приклади проросійських наративів:

- Україна не виконує Мінських угод і порушує домовленості
- Україні потрібна війна щоб відволікти населення від невдач влади
- "Крим російський" та водопостачання з України
- Втручання України в справи Білорусі
- Екстремізм / націоналізм в Україні
- Дискредитація чинної влади України
- Православна церква України, невизнання церкви, "розкольництво"
- Вагнерівці в Білорусі
- Україна – "державна, яка не відбулась" (failed state)
- Утиски російської мови в Україні
- "Донбас російський"
- Північний потік – 2
- "Незаконне захоплення влади в Україні внаслідок повалення законного керівництва" (Coup d'état)
- Коронавірус (успішна боротьба Росії проти коронавірусу, вакцина Спутнік-В)
- Успішна Росія, Путін - захисник, Росії не потрібна війна, це все зовнішні загрози
- Росія не є стороною війни в Україні

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

АНТИЗАХІДНІ НАРАТИВИ

Антизахідні наративи спрямовані на поширення конспірологічної та негативної інформації про ЄС, НАТО, країни Європи, США та Канаду, про дії їхніх чиновників і політиків, та про життя громадян в західних країнах.

Приклади антизахідних наративів:

- Захід прагне нашкодити РФ і країнам пост-радянського простору (Європа і США розігрують за спиною України свої комбінації)
- Зовнішнє управління Україною
- США підштовхує Україну до війни, щоб стримати Росію
- “Кінець легенди демократії в США”, у Трампа вкрали перемогу на виборах
- Європа і США занепадають (корупція, злочинність)
- НАТО загрожує миру.
- Період моніторингу
- По одному тижню в квартал 2020-2021 рік. Тижні моніторингу для вибірки було обрано обираються на підставі попередніх моніторингів ІМІ та ДМ.
- 1й квартал 2020: 16-22 березня («святкування референдуму» в Криму)
- 2й квартал 2020: 14-20 травня (плівки Деркача і американські біологічні лабораторії)
- 3й квартал 2020: 4-10 вересня (американські бомбардувальники над Україною)
- 4й квартал 2020: 2-8 листопада (голосування в США)
- 1й квартал 2021: 4-10 січня (штурм Капітолію)
- 2й квартал 2021: 1-7 квітня (ескалація російської агресії)

Вибірка:

Онлайн-медіа: 112ua, ZIK, Newsone, Страна, Голос.юа, Вести, Українські новини, Подробности, Багнет, КП в Україні, Апостроф, Коментарі, Телеграф.

Загальна вибірка - 1526 матеріалів.

ТВ та Ютуб-канали: 112ua, ZIK, Newsone, Перший незалежний, Наш

АНТИЗАХІДНІ НАРАТИВИ

Розподіл матеріалів з антизахідними наративами не рівномірний по періодам дослідження і пов'язаний з проведенням у ці періоди в українських медіа антизахідних інформаційних кампаній. Так протягом 14-20 травня 2020 року зафіксовано **107 матеріалів з антизахідними наративами** (або 19% від усіх матеріалів з антизахідними наративами).

На цей період припадає кампанія з розкрутки так званих “плівок Деркача” - записів розмови Байдена-Порошенка і заяви щодо необхідності розслідування корупції за участі американських та українських посадовців. Ще один пік припав на січень 2021 року, коли було зафіксовано **137 матеріалів з антизахідними наративами** (24% від всіх матеріалів). На цей період припала активна критика нової адміністрації США, зокрема нового президента Джо Байдена.

Проросійські матеріали активно висвітлювали найменші нюанси подій в Капітолії, піднімали питання про можливу фальсифікацію виборів в США. Також **проросійські медіа активно поширювали інформацію про зовнішнє управління Україною**. В квітні 2021 почав поширюватися наратив, що саме Захід (зокрема, НАТО) прагне нашкодити РФ і країнам пост-радянського простору (“Європа і США розігрують свої комбінації”).

При цьому не спостерігається значного зменшення матеріалів антизахідного спрямування після блокування медіа, які входять до сфери впливу Віктора Медведчука.

Найбільше матеріалів з антизахідними наративами виявлено на сайті **strana.ua – 173**. Також до ключових каналів поширення таких наративів входять медіа з пулу Віктора Медведчука (112ua.tv, zikua.tv, newsonua.tv), де сумарно було виявлено 195 матеріалів з антизахідними наративами.

АНТИЗАХІДНІ НАРАТИВИ

1. ЗОВНІШНЄ УПРАВЛІННЯ УКРАЇНОЮ

Найбільш поширеною категорією антизахідних наративів є «зовнішнє управління Україною», що включає в себе такі твердження, наприклад, як «західні центри керування», «МВФ прийшов щоб продати українську землю», «іноземні куратори підштовхують Україну до війни», «українська влада звітує перед західними зовнішніми управлінцями», «Сорос і його емісари в Україні», «соросята». Тобто йдеться про кампанію дискредитації співпраці як держави загалом із західними партнерами, так і окремих посадовців та політиків. Ця кампанія зводиться до того, що всі біди українців – від «зовнішнього управління», і тому від співпраці з Заходом треба відмовитися. **Ці наративи виявлені у 18,15% від всіх матеріалів.** Лідерами за розповсюдженням цих наративів є golos.ua, strana.ua та 112ua.tv. Окремо аналітики виділили наративи про **негативний вплив МВФ на українську владу**. Зокрема, йдеться про проведення реформ на вимогу зовнішніх кредиторів, введення ринку землі на вимогу МВФ задля того, щоб іноземці могли розкупити українські чорноземи тощо. Ці матеріали спрямовані на підриг співпраці України з МВФ, відмови від впровадження реформ, як наслідок – втрата вигідних кредитів та економічний колапс. Ці наративи зафіксовані у 1.83% матеріалів. Доповнюють тему «зовнішнього управління» дезінформаційні історії про «Джорджа Сороса та його слуг в Україні». За версією дезінформаторів, люди Сороса – мільярдера та філантропа – українці, які готові зрадити Україну та її інтерес заради «закордонних» грошей. «Соросятами» пропагандисти називають людей, які мають або мали зв'язки з міжнародними організаціями. Цей термін досить рідко використовувався до осені 2019 року, коли так почали називати державних службовців із команди тодішнього прем'єр-міністра Олексія Гончарука. Особливо роздмухують антиамериканські настрої на темі громадських організацій, які буцімто є «мережею іноземних агентів» (це перегукується з політикою Кремля). «Соросят-активістів» звинувачують у будь-яких проблемах України: від економіки до культури та історії.

2. КІНЕЦЬ ЛЕГЕНДИ ДЕМОКРАТІЇ В США

Другою за поширенням антизахідною категорією наративів є «Кінець легенди демократії в США». Йдеться, зокрема, про інформаційну кампанію нардепа Андрія Деркача щодо так званих записів розмови Байдена-Порошенка і розслідування корупції за участі американських та українських посадовців, далі кампанію побудовану навколо цитатах з книжки Хантера Байдена, і нарешті про «перемогу Трампа і фальсифікації на виборах», та висвітлення штурму Капітолію. В рамках цього наративу поширеною категорією маніпуляцій була «у Трампа вкрали перемогу на президентських виборах». Йдеться про інформаційну кампанію на підтримку штабу экс-президента США, яку у листопаді 2020 розгорнув сайт strana.ua. Це була ціла серія публікацій щодо фальсифікацій під час встановлення результатів президентських виборів у США, зокрема, твердження про вкидання бюлетенів, голосування неіснуючих американців, приписування нулів до кількості голосів на користь Байдена. ...

АНТИЗАХІДНІ НАРАТИВИ

...Такою інформаційною кампанією не лише формувався однобокий погляд на перебіг підрахунку результатів волевиявлення, а й створювалася та підживлювалася недовіра щодо Байдена та його команди, а також в цілому до держави США як до неспроможної країни провести вибори у відповідності до демократичних стандартів. Ці матеріали «Страна» оприлюднювала з посиланням на російські сайти, акаунти Трампа у соцмережах, заяви представників його виборчого штабу. Загалом, матеріали в рамках цього нарративу спрямовані на підрив авторитету США в очах українців, на дискредитацію курсу України на європейську інтеграцію і зближення з НАТО. Наративи цієї категорії зустрічаються у 11,93% матеріалів, найчастіше вони з'являлися на сайтах пулу Медведчука та на strana.ua.

3. ДИСКРЕДИТАЦІЯ США І КРАЇН ЄВРОПИ

У категорії «Дискредитація США і країн Європи» (6,75% матеріалів) зібрані наративи з безпідставною критикою інституції Євросоюзу та США, окремих представників влади та міжнародних інституцій, а також демократичного устрою західних країн. До цієї ж категорії аналітики ІМІ віднесли інформаційну кампанію щодо оприлюднення у вересні 2020-го владою Білорусі так званих «записи Лукашенка» – нібито перехоплені розмови іноземців, в яких обговорювалося створення проблем для Путіна, щоб він не втручався у справи Білорусі. Нібито ці записи мали підтвердити, що ніякого отруєння російського опозиціонера не було, а історія з отрутою «Новічком» - вигадка європейців.

4. ЗАХІД ПРАГНЕ НАШКОДИТИ РОСІЇ Й ДЕРЖАВАМ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ

Суть цих маніпуляцій зводиться до того, що будь-яка взаємодія з країнами Заходу завдає шкоди. Західні альянси, інституції та окремі держави бажають лише забрати ресурси України. Чи використати Україну як інструмент проти Росії. Таким чином західний світ виставляють своєрідним провокатором конфліктів, а Кремль — стороною, яка змушена захищати себе та відкривати очі сусідам. Україна ж у цьому наративі позбавлена суб'єктності.

АНТИЗАХІДНІ НАРАТИВИ

5. ВІЙНУ В УКРАЇНІ ПРОВОКУЄ ЗАХІДНИЙ СВІТ

Цей наратив укотре почали поширювати після того, як навесні 2021 року Росія почала збирати війська на українському кордоні. Згідно з ним, війна не вигідна нікому, крім Європи та США. Вони буцімто намагаються спровокувати агресію заради того, аби накласти чергові обмеження на Росію. Проросійські медіа стверджують, що «куратори» буквально примушують українську владу до війни. При цьому доказів, що Україна справді сама зосереджувала війська на кордоні й планувала піти в атаку на окуповані території (або навіть на власне російські території), не наводять, що й не дивно, адже їх не існує.

6. НАТО ЗАГРОЖУЄ РОСІЇ, РУХ УКРАЇНИ В НАТО — ЦЕ ЕСКАЛАЦІЯ КОНФЛІКТУ

Унеможливлення вступу України в НАТО та ЄС — одне з магістральних завдань російської пропаганди. І, ймовірно, одна з причин російської агресії у 2014 році. Під час ескалації конфлікту навесні 2021-го проросійські медіа та керівництво Росії озвучували практично вимоги шантажу: Україна мусить відмовитися від інтеграції, якщо хоче зберегти свою державність. Проросійські політики та псевдоексперти в українських медіа погоджуються з цією тезою, стверджуючи, що Росію «не треба злити», а прагнення Кремля захистити свої геополітичні інтереси цілком виправдане.

ПРОРОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ

1. ЕСКАЛАЦІЯ УКРАЇНО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ — ЦЕ СПРАВА РУК УКРАЇНИ

Найбільш поширеною категорією проросійських наративів є «ескалація україно-російської війни - це справа рук України» (виявлені у 14.15% матеріалів), яка включає твердження про порушення та невиконання Україною Мінських угод, спроби України зірвати перемир'я на Донбасі, підготовку української армії до наступальних дій. Тобто таким чином створюється враження, що Росія та її маріонетки прагнуть миру, у той час як українська влада вдається до ескалації. Як наслідок, Росія намагається уникнути своєї ролі сторони війни і створити фон для скасування накладених на неї санкцій. Збільшення кількості матеріалів з цими наративами спостерігаються протягом вересня 2020 року (період загострення в районі населеного пункту Шуми Донецької області та ультиматуму «ДНР» почати обстріл українських позицій) та квітня 2021 (період загострення на Донбасі і стягування Росією військ до кордону з Україною). Основними поширювачами цього наративу є Страна, Голос.юа і Вести.

2. УКРАЇНА - ДЕРЖАВА, ЩО НЕ ВІДБУЛАСЯ

Другою категорією проросійських наративів за кількістю матеріалів є «дискредитація чинної влади», тобто необгрунтована критика, яка йде зі сторони Росії, проросійських партій, політиків та експертів. В рамках цього наративу просувалася також дискредитація Революції гідності, та концепція "Україна - держава, що не відбулася". Таким чином намагаються підірвати довіру до влади, розхитати ситуацію в державі, створити умови для перевиборів і зміни позиції української влади щодо Росії. Ця категорія наративів зафіксована у 12,58% матеріалів, а основними поширювачами є пул сайтів Медведчука - 112ua.tv, zikua.tv та newsoneua.tv.

3. РОСІЯ УСПІШНО БОРЕТЬСЯ ПРОТИ КОРОНАВІРУСУ

Наступною категорією проросійських наративів за кількістю матеріалів є «Росія успішно бореться проти коронавірусу» (10.35%). До цієї категорії віднесені твердження про успішну розробку Росією ефективної вакцини «Спутнік-V», готовність Путіна продати цю вакцину Україні як знак миролюбної позиції Кремля, відмову офіційного Києва піти на цю пропозицію навіть зі шкодою для здоров'ю українців. Піком поширення матеріалів з цими наративами є осінь 2020 року, а лідерами за публікаціями - 112ua.tv, zikua.tv, newsoneua.tv та strana.ua.

ПРОРОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ

4. ЕКСТРЕМІЗМ/НАЦІОНАЛІЗМ/НАЦИЗМ/РАДИКАЛИ В УКРАЇНІ

Далі за кількістю матеріалів є категорія наративів

«Екстремізм/націоналізм/нацизм/радикали в Україні» - 9,64% від загальної кількості матеріалів з проросійськими та антизахідними наративами. До цієї категорії віднесені маніпуляції щодо широкого розповсюдження ідей нацизму в Україні, представлення українців як фашистів та радикалів, твердження, що українська влада діє під тиском та у співпраці з радикалами. Також в рамках цього наративу поширювалася інформація про утиски російськомовних громадян та утиски російської православної церкви в Україні. Таким чином створюються підстави для виникнення розколу в середовищі українських громадян, ненависті до українських вуличних активістів, перетворення патріотично налаштованих українців на об'єктів ненависті як всередині України, так і в Росії. Найчастіше в такому світлі подавали інформацію strana.ua та 112ua.tv.

5. УКРАЇНА ЗДІЙСНЮЄ РЕПРЕСІЇ

І ще одна категорія наративів, яка виділяється на фоні інших – «Україна здійснює репресії» (10.94%). Йдеться про маніпуляції навколо санкцій щодо проросійських політиків та медіа, у другому – щодо утисків російської мови та російськомовних в Україні, російської православної церкви, тощо. Цей наратив можуть бути використані для дискредитації демократичного устрою держави та виправдання російської військової агресії щодо України задля захисту від переслідувань проросійської частини населення країни. Лідерами за публікаціями цього наративу є 112ua.tv, zikua.tv, та newsoneua.tv.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

СТРАНА

СТРАНА.UA

За місяць збирає **25 млн переглядів** (тут і далі – за даними сайту *similarweb.com*). Засновником цього медіа на сайті *strana.ua* вказане ТОВ "Ласмак". Згідно реєстраційних даних бенефіціарними власниками цього ТОВ є Ігор Гужва та Ганна Солнцева, а засновниками - Ганна Солнцева та ТОВ «Маджері».

Основні категорії наративів, які поширювала «Страна»:

1 «Ескалація україно-російської війни - це справа рук України, Україна винна в невиконанні Мінських домовленостей» - 53 матеріалів протягом усього періоду дослідження. Спостерігається збільшення матеріалів з цим наративом весною 2021-го в період стягування російських військ до кордону з Україною та в окупований Крим.

Приклади:

«Это не первая провокация Резникова, направленная на срыв мирных переговоров и обострение конфликта» від 2.11.2020;

«Украинская сторона может пойти на провокационные действия, которые приведут к войне» від 1.04.2021;

«Взрывное устройство, от которого под Донецком в поселке Александровское 2 апреля погиб пятилетний мальчик, было сброшено с беспилотного летательного аппарата, принадлежащего 59-й бригаде ВСУ» від 6.04.2021.

По методу Порошенко. Как у Зеленского используют обострение на Донбассе, чтоб решить проблемы с США

Александр Шахов 23:00, 1 апреля 2021

Этим фото ГУР Минобороны сегодня проиллюстрировало наступление России на Донбассе. Источник - mil.by

Сегодня "Страна" уже рассказывала о нагнетании военного напряжения между Россией и Украиной.

После заявлений Украины о готовности наступать на Донбассе, Россия начала демонстративно стягивать войска к границе. После чего посыпались обеспокоенные звонки из США в Москву и Киев. А накануне с Путиным по видеосвязи пообщались Меркель и Макрон.

Пушилин заявил, что ребенка убил беспилотник 59-й бригады ВСУ. Киев отрицает причастность

13:01, 6 апреля 2021

Трагедия под Донецком произошла 2 сентября. Фото: Страна

Взрывное устройство, от которого под Донецком в поселке Александровское 2 апреля погиб пятилетний мальчик, было сброшено с беспилотного летательного аппарата, принадлежащего 59-й бригаде ВСУ.

Об этом заявил глава так называемой "Донецкой народной республики" Денис Пушилин.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

2

«У Трампа вкрали перемогу на президентських виборах»

– 36 матеріалів в період 2-8 листопада 2020 та 4-10 січня 2021. Спостерігається ухил на одностороннє висвітлення підрахунку голосів, зокрема, цитування Дональда Трампа (у першу чергу з соцмереж) та представників його штабу.

Приклади:

«Избирательной системе Соединенных Штатов нанесен ущерб» у матеріалі від 5.11.2020;

«Мы считаем этих людей ворами. Машины большого города коррумпированы. Это были украденные выборы» у матеріалі від 8.11.2020;

«У них наготове столько бюллетеней, сколько потребуется. Все сфальсифицировано» у матеріалі від 6.01.2021;

«Произвол с фальсификацией выборов, которые наблюдал весь мир» у матеріалі від 7.01.2021;

«Священная убедительная победа на выборах бесцеремонно и злобно отбирается у великих патриотов» у матеріалі від 7.01.2021.

3

«Зовнішнє управління» – 37 матеріалів протягом усього періоду дослідження.

Приклади:

«Группа прокуроров, которая уже шестой год занимается делом Майдана, а точнее продолжает выводить из-под подозрения истинных виновников расстрелов, спонсируется и поддерживается за счет западных кураторов. В частности, международного фонда "Возрождение", который принадлежит Джорджу Соросу» у матеріалі від 14.05.2020;

«раздался окрик от внешних кредиторов - хозяев нынешней власти» - у матеріалі від 3.11.2020;

«Зеленский ценит кадры, близкие к «семипосольщине» - у матеріалі від 7.11.2020.

Трампа считает, что избирательной системе Соединенных Штатов нанесен ущерб

03:06, 5 ноября 2020

Трампа сделал из выборов неутешительный вывод. Фото: Facebook/DonaldTrump

Президент США Дональд Трамп считает, что нужно обсуждать не столько отдельные нарушения на состоявшихся выборах, а нанесенный во время их проведения ущерб всей избирательной системе страны.

Об этом он написал в своих соцсетях - Твиттере и Фейсбуке.

"Имеет признаки государственного переворота". Юрий Бойко о плане Зеленского по роспуску КС

18:11, 3 ноября 2020

По словам сопредседателя партии Юрия Бойко, ОПЗЖ выступает за борьбу с коррупцией в Украине. Фото: ОПЗЖ

"Оппозиционная платформа - За жизнь" выступает за борьбу с коррупцией, однако считает, что инициатива президента Владимира Зеленского распустить КС имеет признаки государственного переворота.

Об этом во вторник, 3 ноября, заявил сопредседатель политической силы Юрий Бойко.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

4

«Екстремізм / націоналізм / нацизм /радикали в Україні» – 46 матеріалів протягом усього періоду дослідження.

Приклади:

«Власть, идя на поводу у радикалов» у матеріалі від 16.03.2020;

«Если вам мешают радикалы - уничтожьте их» у матеріалі від 17.05.2020.

5

«Кінець легенди демократії, Байден – корупціонер» – 34 матеріали. Зокрема, Страна почала поширювати цей наратив протягом 19-20 травня 2020, коли Андрій Деркач оприлюднив так звані записи телефонної розмови Байден-Порошенко. По суті «Страна» здійснювала інформаційний супровід цієї інформаційної операції, яку сама редакція назвала «Байденгейт».

Приклади:

«Андрей Деркач опубликовал аудиокompromat на Петра Порошенко и Джо Байдена, Байден отдаёт недвусмысленные распоряжения Порошенко»;

«Байден давил на Порошенко по поводу Шокина – из-за коррупционных схем своего сына Хантера или по каким-то другим мотивам, это важно с точки зрения расследования в США»;

«команда Трампа в лице его помощника Руди Джулиани давно ищет компромат на Байдена в Украине. И призывает расследовать коррупцию бывшего вице-президента в нашей стране»;

«В кармане у Байдена... весомый аргумент... 1 млрд кредитных гарантий... такая цена спасения Байдена от тюрьмы».

Как американцы управляют Украиной и сядет ли Порошенко. 7 главных вопросов о "Байденгейте"

Виктория Венк 21:20, 19 мая 2020

Деркач передал пленки Порошенко в Офис Генпрокурора для расследования госизмены экс-президента

17:11, 19 мая 2020

Також на сайті «Страна» поширювалися наративи якими заперечувалося отруєння Навального («Если бы это был "Новичок", то живым бы мы его не увидели» у матеріалі від 7.09.2020) та причетність іноземців до фальсифікації отруєння. У другому випадку йдеться про так звані «записи Лукашенка» - оприлюднені у вересні 2020-го нібито перехоплені розмови іноземців, в яких обговорювалося створення проблем для Путіна, щоб він не втручався у справи Білорусі.

І ще у переліку матеріалів з категорією наративів «НАТО загрожує Росії» є новина за 6.09.2020 «Американские самолеты отрабатывают ракетные удары по территории России».

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

**Значна частина цих наративів йде як редакційний матеріал.
Також антизахідні та проросійські наративи просували:**

1. Чиновник часів президентства Януковича Андрій Портнов
2. Заступниця головного редактора сайту «Страна» Світлана Крюкова
3. Працівниця сайту «Страна» Олеся Медведева
4. Журналіст сайту «Страна» Олексій Романов
5. Лікарка Ольга Голубовская
6. Політолог Кость Бондаренко
7. Політолог Дмитро Співак
8. Адвокат Януковича Віталій Сердюк
9. Народний депутат ОПЗЖ Рінат Кузьмін
10. Народний депутат ОПЗЖ Вадим Рабінович
11. Народний депутат Андрій Деркач
12. Екснардеп Олександр Оніщенко
13. Екснардеп Давід Жванія

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

ГОЛОС.ЮА

За місяць збирає **2 млн переглядів**. Засновником та кінцевим бенефіцірним власником ТОВ «ГОЛОС.ЮА» в реєстраційних документах значиться Оксана Ващенко. Це дружина лідера Комуністичної партії України Петра Симоненка.

Основні категорії наративів, які поширював сайт golos.ua:

1 «Зовнішнє управління» – 51 матеріал.

Приклади:

«Итог выборов в США: Станет ли Украина «вечно дефолтным 51-м штатом»» у матеріалі від 4.11.2020

«Призвание закона о банках – обеспечить внешний контроль над банковской системой Украины» у матеріалі від 16.05.2020

«Дубинский обратился в НАПК с требованием провести проверку декларации «зашвареного соросенка» Александры Устиновой» у матеріалі від 20.03.2020

2 «Ескалація україно-російської війни - це справа рук України» – 31 матеріал.

Приклади:

«Нынешний режим, который возглавляет Зеленский, не собирается выполнять Минские соглашения, а тем более разрешить мирным путем завершение этого конфликта» у матеріалі від 4.01.2021;

«Украинская сторона всегда апеллирует к России в случае каких бы то ни было обострений на фронте, – это обыденная практика» у матеріалі від 8.09.2020;

«Зеленский может попытаться решить конфликт на Донбассе силовым путем» у матеріалі від 5.04.2021.

GolosUA © 14:12 05/04/2021

Польское общественное телевидение считает, что Зеленский может попытаться решить конфликт на Донбассе силовым путем

ПОЛИТИКА ДОНБАСС ЗЕЛЕНСКИЙ

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

3

«Успішна боротьба Росії проти коронавірусу, вакцина Спутнік-В»
– 15 матеріалів

Приклади:

«Отказом от переговоров по закупкам единственной в мире российской вакцины от коронавируса украинская власть в очередной раз поставила свои политические амбиции выше жизней миллионов граждан нашей страны» у матеріалі від 5.11.2020;

«Мировое сообщество серьезно относится к потенциалу российской вакцины «Спутник V»» у матеріалі від 6.01.2021;

«Когда я проводил переговоры с президентом Российской Федерации Владимиром Путиным и он дал добро на поставку вакцины “Спутник V” в Украину» у матеріалі від 1.04.2021.

ГолосUA 13:52 05/11/2020

Виктор Медведчук: Украинская власть должна немедленно продолжить переговоры о закупке российской вакцины от коронавируса

ПОЛИТИКА МЕДВЕДЧУК

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Антизахідні та проросійські наративи просували:

1. Адвокат Ігор Серков;
2. Юрист Ростислав Кравець;
3. Політолог Сергій Толстов;
4. Політолог Валдентин Гайдай;
5. Політолог Олександр Лазарєв;
6. Політолог Михайло Погребинський;
7. Політолог Андрій Золотарьов;
8. Політолог Олексій Якубін;
9. Політолог Володимир Воля;
10. Політолог Михайло Чаплига;
11. Політолог Кирило Молчанов;
12. Політолог Павло Рудяков;
13. Експерт-міжнародник Руслан Бізязєв;
14. Економіст Олексій Куц;
15. Аналітик Валентин Землянський;
16. Блогер Олег Пономарьов;
17. Журналіст Олексій Куракін;
18. Народний депутат Віктор Медведчук;
19. Народний депутат ОПЗЖ Юрій Загородний;
20. Народний депутат ОПЗЖ Олег Волошин;
21. Народний депутат ОПЗЖ Рінат Кузьмін;
22. Ексдепутат Петро Симоненко;
23. Ексдепутат Давид Жванія.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

112 УКРАЇНА

Дані по переглядам за останні місяці відсутні. До потрапляння телеканалів з пулу Медведчука під санкції сайт збирав на місяць 7,5 млн переглядів. Сайт 112ua.tv (до блокування 112.ua) входить до медіапулу Віктора Медведчука, як і zikua.tv (до блокування zik.ua) та newsoneua.tv (до блокування newsone.ua)

Основні категорії наративів, які поширював сайт golos.ua:

1

«Дискредитація чинної влади України» - 56 матеріалів

Приклади:

«Власть в Украине специально обостряет ситуацию на Донбассе. Они понимают, что внимание общества необходимо отвлекать от повышения тарифов, пандемии, провальной вакцинации. Это можно делать удобным для них способом – обострением ситуации на Донбассе. Задачи достигнуть мир на востоке Украины у этой власти нет и уже никогда не будет. Не ждите от этого режима решения войны, они способны только на хаос, смерти и боль», - сказав Ілля Ківа у матеріалі від 04.04.2021;

«Власть должна прекратить делать провокационные заявления и обеспечить переговорный процесс для достижения мира в Украине.», - сказав Юрій Бойко у матеріалі від 07.04.2021;

«Конфликт на Донбассе продолжается, хаотичная кадровая политика разрушает систему госуправления, вместо поддержки граждан и экономики в приоритете погашение масштабных внешних заимствований – таковы ключевые итоги работы власти.» у матеріалі від 15.05.2021.

2

«Успішна боротьба Росії проти коронавірусу, вакцина Спутнік-В»

– 30 матеріалів

Приклади:

«Своим отказом от переговоров по закупкам единственной в мире российской вакцины от коронавируса украинская власть в очередной раз поставила свои политические амбиции выше жизней миллионов граждан нашей страны» у матеріалі від 5.11.2020;

«Многие страны стоят в очереди на вакцину из РФ, а мы так и будем на задворках» у матеріалі від 8.11.2020;

«Медведчук уже договорился о получении единственной доступной в кратчайшие сроки вакцины "Спутник V". Но власти, видимо, плевать на жизни и здоровье людей» у матеріалі від 4.01.2020.

Марчевский: ОПЗЖ инициирует сбор подписей с требованием обеспечить народ Украины российской вакциной "Спутник V"

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

3

«Екстремізм/націоналізм/нацизм/радикали в Україні» - 29 матеріалів

Приклади:

«Власть, идя на поводу у радикалов, приняла решение изъять из Криворожского музея боевые знамёна военных частей Красной армии» у матеріалі від 16.03.2020;

«В странах Европы любые попытки проявления национал-радикализма жестко пресекаются. В Украине подобные проявления радикализма были и ранее, но особенно активизировались на старте кампании местных выборов» у матеріалі від 4.09.2020;

«Села на Донбассе заселяют радикалами под выборы» у матеріалі від 9.09.2020.

4

«Ескалація україно-російської війни - це справа рук України»
- 31 матеріалів

Приклади:

«Ситуация на Донбассе и мирное урегулирование конфликта полностью зависят от политической воли Президента Зеленского... Ситуация на Донбассе нагнетается, по всей видимости, специально и немотивированно» у матеріалі від 1.04.2021;

«Риторика руководства Украины, усиливающая напряженность, обостряющая конфликт, далеко зашла и чревата самыми тяжелыми последствиями.» у матеріалі від 5.04.2021;

«Киеву не нужен ни диалог в Минске, ни диалог в соответствии с минскими соглашениями. При этом украинская власть сознательно разрушает отношения с Беларусью» у матеріалі від 6.04.2021.

5

«Зовнішнє управління» - 55 матеріалів

Приклади:

«Мы - колония. И у нас колониальная структура экономики!» у матеріалі від 6.01.2021;

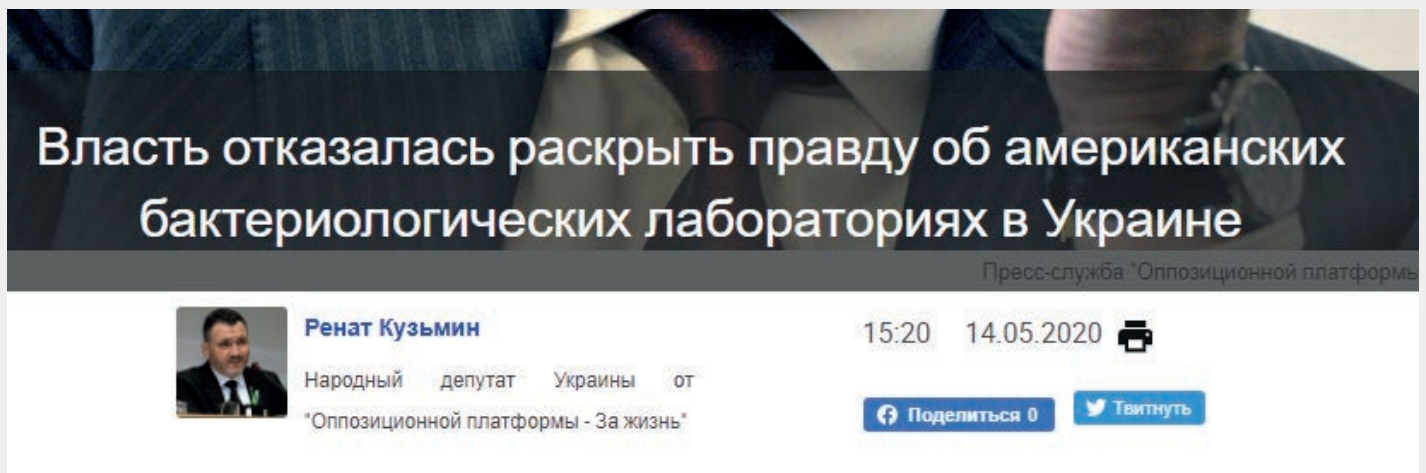
«Мировая кредитная олигархия управляет Украиной и народом» у матеріалі від 8.01.2021;

«Мы не можем сами навести порядок в нашей стране» у матеріалі від 7.09.2020.

**Мы - колония. И у нас колониальная
структура экономики! - Скаршевский**

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Ще сайт 112ua.tv в проросійській та антиамериканській інформаційній кампанії щодо так званих «секретних американських біологічних лабораторіях в Україні». «Это какими же нужно быть ничтожествами, чтобы скрывать от своего народа информацию об американских бактериологических лабораториях и об опытах, которые там проводятся?! Это не власть — это организованная преступная группа, а население Украины для них — биомасса для безнаказанного проведения опытов с боевыми вирусами!» — йшлося у матеріалі за 14.05.2020.

The image shows a Facebook post from Renat Kuzmin, a Ukrainian parliamentarian. The post features a large headline in white text on a dark background: "Власть отказалась раскрыть правду об американских бактериологических лабораториях в Украине". Below the headline, it identifies the author as "Ренат Кузьмин" and "Народный депутат Украины от 'Оппозиционной платформы - За жизнь'". The post is dated "15:20 14.05.2020" and includes social media sharing buttons for Facebook and Twitter.

Серед матеріалів з антиамериканськими наративами варто відзначити наступні:

Новину з наративом про занепад Заходу від 8.01.2021: «Полный провал легенды о "демократии по-американски", которую США цинично пытаются навязать всему миру».

Заяву з наративом про занепад Заходу від 8.01.2021: «Штурм Капитолия праворадикалами, в результате которого погибли люди, и поджоги магазинов, полицейский участков и грабежи со стороны леворадикалов два месяца назад, - свидетельствуют о глубоком расколе американского общества».

Відео з наративом про загрозу від США у відеоновині від 9.09.2020 про прольот над Україною американських літаків: «Это крайне опасный шаг по дальнейшей эскалации напряженности, связанной с военно-политической ситуацией вокруг Украины, постсоветского пространства и Черноморско-Каспийского региона, начало которой было положено еще в ходе развязанного в 2008 году режимом Саакашвили осетинского конфликта»

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Антизахідні та проросійські наративи просували:

1. Політолог Дмитро Співак
2. Політолог Михайло Погребинський
3. Політолог Вадим Карасьов
4. Експерт Дмитро Маруніч
5. Аналітик Олексій Калініченко
6. Аналітик Валентин Землянський
7. Журналістка Ірина Гаврилова
8. Журналіст Юрій Молчанов
9. Експерт Володимир Кацман
10. Експерт Віктор Скаршевський
11. Конфліктологиня Марина Черенкова
12. Народний депутат ОПЗЖ Віктор Медведчук
13. Народний депутат ОПЗЖ Вадим Рабінович
14. Народний депутат ОПЗЖ Юрій Бойко
15. Народний депутат ОПЗЖ Рінат Кузьмін
16. Народний депутат ОПЗЖ Ілля Ківа
17. Народний депутат ОПЗЖ Олег Волошин
18. Народний депутат ОПЗЖ Віктор Чорний
19. Керівник молодіжного крила ОПЗЖ Артем Марчевський
20. Екснардепка Ганна Герман
21. Екснардеп Петро Симоненко
22. Експрем'єр Микола Азаров
23. Політик Андрій Пальчевський
24. Анатолій Шарій

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

ВЕСТИ

За місяць збирає 4 млн переглядів. Домен vesti.ua зареєстрований на кіпрську компанію MEDIA HOLDING VESTI UKRAINE LTD. Ця ж компанія вказана і на самому сайті. Медіахолдинг "Вести Україна" пов'язують із міністром-втікачем Олександром Клименком, який після Революції Гідності переховувався у Росії.

Основні категорії наративів, які поширювала «Страна»:

1

**«Ескалація україно-російської війни - це справа рук України»
- 23 матеріали.**

Приклади:

«России заявили, что «видеоконференция ТКГ оказалась на грани срыва из-за позиции Киева» у матеріалі від 14.05.2020;

«Официальный Киев до сих пор не выполнил ряд взятых на себя обязательств» у матеріалі від 1.04.2021;

«Очевидные нарушения всех минских договоренностей Киевом налицо. Теперь Киев перешел от критики политических рамок урегулирования кризиса на Донбассе к угрозам военных действий» у матеріалі від 6.04.2021.

2

**«Кінець легенди демократії, Байден – корупціонер»
– 19 матеріалів.**

Приклади:

«Керри обратился к Порошенко с просьбой рассмотреть возможность замены генерального прокурора Шокина, который «заблокировал реформу очищения генпрокуратуры» у матеріалі від 19.05.2020;

«Мечь представителей" Демокорапшн "в лице Байдена, Кента и Квин. Мечь - неотъемлемая часть их регулярной деятельности против украинских расследователей, журналистов, экспертов, раскрывающих все новые и новые схемы международной коррупции» у матеріалі від 10.09.2020;

«У загадочной смерти дипломата уже появилось несколько версий: приверженцы теории заговора в убийстве винят США» у матеріалі від 18.05.2020;

«Погромы в здании Конгресса США – это полный провал легенды о "демократии по-американски"» у матеріалі від 8.01.2021.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

3

«Зовнішнє управління» – 13 матеріалів

Приклади:

«Украина - под внешним управлением. Меня волнует то, что есть заявление одного очень влиятельного посольства и очень влиятельного государства, которое поддерживает эти санкции» у матеріалі від 1.04.2021;

«Путин поступит ультимативно, если призовет Меркель и Макрона привели в чувство Зеленского, поскольку нагнетание напряженности происходит по вине украинской власти, которую контролируют США» у матеріалі від 1.04.2021;

«Вся их власть была направлена на то, чтобы выполнить "хотелки" международной финансовой корпорации» у матеріалі від 2.04.2021.

Медведчук: украинской власти хотелось бы, чтобы меня здесь не было, но я страну не покину

ИРИНА ДОЖДЕВА | 02 АПРЕЛЯ 2021, 16:21

Путин выдвинет ультиматум по Донбассу Меркель и Макрону, – политолог

ИРИНА ДОЖДЕВА | 01 АПРЕЛЯ 2021, 17:02

Журавский: Санкции в отношении трех телеканалов являются незаконными и должны быть отменены Верховным судом

АННА ПАВЛОВА | 01 АПРЕЛЯ 2021, 20:55

Сайт «Вести» орієнтовно з лютого 2021 року збільшив у рази кількість матеріалів з проросійськими наративами. Це співпало з ескалацією на фронті. Зокрема, 5.04.2021 поширив фейк про вбитого українськими військовими хлопчика: «С момента очередного обострения агрессии Киева против Донбасса это уже вторая жертва, погибшая в результате теракта, организованного украинскими боевиками».

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Значна частина цих наративів йде як редакційний матеріал.
Також антизахідні та проросійські наративи просували:

1. Політолог Руслан Бортнік
2. Політолог Денис Жарких
3. Політолог Кирило Сазонов
4. Політолог Олексій Якубін
5. Політолог Олексій Вороненко
6. Політолог Тарас Чорновол
7. Політолог Сергій Марков
8. Експерт-міжнародник Денис Пілаш
9. Експерт Сергій Розенбаум
10. Медиа-експертка Лариса Дроздова
11. Народний депутат Андрій Деркач
12. Народний депутат Віктор Медведчук
13. Народний депутат Василь Німченко
14. Народний депутат Максим Бужанський
15. Екснардеп Віталій Журавський
16. Анатолій Шарій

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Ютуб-канал Перший незалежний

До запровадження санкцій у лютому 2021 року телеканали NewsOne, ZIK та «112» (так звані канали Медведчука, які формально належать народному депутату Тарасу Козаку) були ключовими майданчиками генерування та поширення антизахідних та проросійських наративів.

Коли їхнє мовлення припинилось, їхні команди викупили супутниковий канал Перший незалежний — нібито нове медіа, яке почало працювати в тому ж проросійському руслі (цей канал теж невдовзі вимкнули й тепер він мовить на ютубі). Ця трансформація не зменшила кількості дезінформації, а навпаки, зняла з пропагандистів законодавчі обмеження — градус маніпуляцій у їхніх повідомленнях значно зріс, до того ж тепер вони говорять в ефірі російською. З іншого боку, їхнє охоплення зменшилося в десятки чи сотні разів. Відповідно навіть токсичніша дезінформація тепер має значно менший вплив.

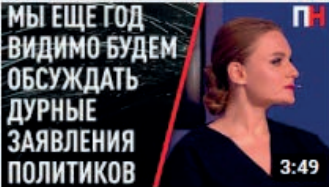
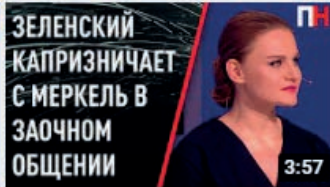

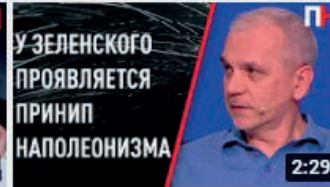
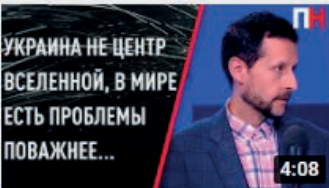
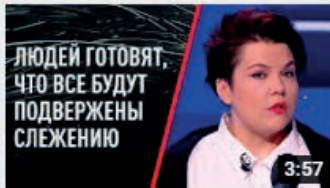

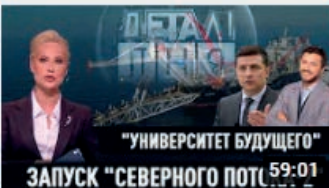
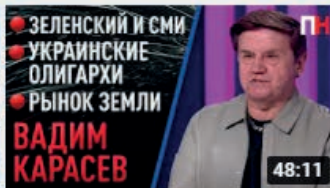
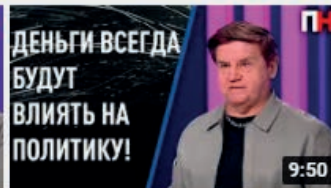
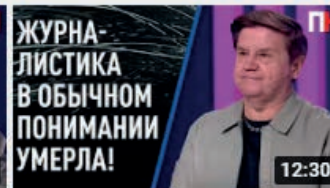
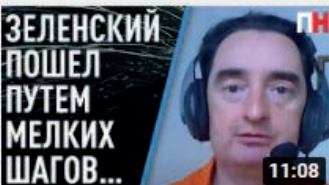

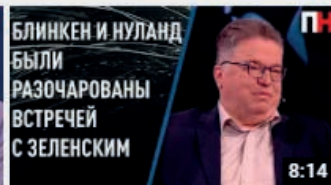

На платформі можна знайти ефіри, де нардеп від «ОПЗЖ» Ренат Кузьмін стверджував, що НАБУ займається шпигунством для іноземних спецслужб (16 липня 2020 року). Його соратник Ілля Кива розповідав про **«американських підстилок»**, **«соросівських покидьків»**, **«похоронну команду»** (31 березня 2020 року). Не лише гості, а й ведучі каналу поширюють антизахідну дезінформацію. Так, 20 січня 2021 року ведучий В'ячеслав Піховшек запитав у гості: **«При Байдені Україна буде більше лежати під Штатами, чим при Трампі?»**.

На каналі ми також помітили **гомофобську риторику**. 9 травня 2020 року нардеп від «ОПЗЖ» Вадим Рабинович обурювався **«однополыми существами»** та дивувався, навіщо тема гей-шлюбів християнській державі. Ілля Кива в березні 2021-го заявив, що Україна **«испачкана гомосексуализмом»**.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Переважно антизахідні наративи на каналі просували:

1. В'ячеслав Піховшек, ведучий каналу Перший незалежний, шефпродюсер колишнього NewsOne
2. Діана Панченко, ведуча Першого незалежного
3. Ренат Кузьмін, народний депутат, «Опозиційна платформа – За життя»
4. Олег Волошин, народний депутат, «Опозиційна платформа – За життя»
5. Ілля Кива, народний депутат, «Опозиційна платформа – За життя»
6. Вадим Рабинович, народний депутат, «Опозиційна платформа – За життя»
7. Олена Лукаш, міністерка юстиції часів Януковича
8. Михайло Чаплига, політичний коментатор

MY ETC GOD VIDI MO BUDEM OBSHJDAT' DURNYE ZYAVLENIYA POLITIKOV 3:49	ZELENSKIY KAPRIZNIЧАЕТ С МЕРКЕЛЬ В ЗАОЧНОМ ОБЩЕНИИ 3:57	США VS ЕС: ПРОСЛУШКА ЕВРОПЕЙСКИХ 1:00:29	У ЗЕЛЕНСКОГО ПРОЯВЛЯЕТСЯ ПРИНІП НАПОЛЕОНИЗМА 2:29
Кравчук видно устал, на всех интервью он сонны...	Зеленский взял плохую моду - обращаться к...	"Международная панорама" с Надеждой...	Зеленский превращается в насмешку - это больно ...
81 просмотр • 32 минуты назад	280 просмотров • 48 минут назад	357 просмотров • Трансляция закончилась 1 час	161 просмотр • 1 час назад
УКРАИНА НЕ ЦЕНТР ВСЕЛЕННОЙ, В МИРЕ ЕСТЬ ПРОБЛЕМЫ ПОВАЖНЕЕ... 4:08	ЛЮДЕЙ ГОТОВЯТ, ЧТО ВСЕ БУДУТ ПОДВЕРЖЕНЫ СЛЕЖЕНИЮ 3:57	"СЕВЕРНЫЙ ПОТОК-2": ПОСЛЕ ПОСЛЕДНЕГО СТРОИТЕЛЬСТВА ДЛЯ УКРА... 13:50	УКРАИНА-НАТО РАЗГОВОР БАЙДЕНА И ЗЕЛЕНСКОГО 48:50
Все, что говорит и делает политик, может быть...	За обычными людьми тоже будут следить, не...	"Северный поток-2": Каких потерь понесет Украина...	Украина-НАТО. Разговор Байдена и Зеленского....
108 просмотров • 1 час назад	155 просмотров • 1 час назад	117 просмотров • 2 часа назад	1,7 тыс. просмотров • Трансляция закончилась 2
ДЕТАЛИ ТИКА "УНИВЕРСИТЕТ БУДУЩЕГО" ЗАПУСК "СЕВЕРНОГО ПОТ..." 59:01	ЗЕЛЕНСКИЙ И СМИ УКРАИНСКИЕ ОЛИГАРХИ РЫНОК ЗЕМЛИ ВАДИМ КАРАСЕВ 48:11	ДЕНЬГИ ВСЕГДА БУДУТ ВЛИЯТЬ НА ПОЛИТИКУ! 9:50	ЖУРНАЛИСТИКА В ОБЫЧНОМ ПОНИМАНИИ УМЕРЛА! 12:30
День журналиста с президентом. Притула в...	Вадим Карасев в ток-шоу "15" на "Першому..."	Карасев: У Коломойского, Пинчука и Ахметова есть...	Карасев: Это не сенсация с Зеленским и...
826 просмотров • Трансляция закончилась 3	3,6 тыс. просмотров • Трансляция закончилась 4	327 просмотров • 4 часа назад	463 просмотра • 4 часа назад
ЗЕЛЕНСКИЙ ПОШЕЛ ПУТЕМ МЕЛКИХ ШАГОВ... 11:08	ПРОТАСЕВИЧ СТУПИЛ НА ОПАСНЫЙ ПУТЬ, ЧЕГО ОН ОЖИДАЛ? 8:13	БЛИНКЕН И НУЛАНД БЫЛИ РАЗОЧАРОВАНЫ ВСТРЕЧЕЙ С ЗЕЛЕНСКИМ 8:14	ОТКРЫТИЕ РЫНКА ЗЕМЛИ БОРЬБА С ОЛИГАРХАМИ 44:21
			АЛЕКСЕЙ ПЛОТНИКОВ

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Телеканал «Наш»

Більшість наративів антизахідної дезінформації можна регулярно чути на телеканалі «Наш». Це зараз другий найпопулярніший інформаційний канал в Україні, який офіційно належить Євгену Мураєву, але нібито наближений до Вадима Новинського, соратника Ріната Ахметова, та оточення міністра внутрішніх справ Арсена Авакова. Після закриття телеканалів Медведчука канал став чи не основним джерелом поширення проросійських та антизахідних наративів на українському телебаченні.

На токшоу каналу можна почути, як Олена Лукаш називає Україну «колонією», яка годує намісників, а Євген Мураєв розповідає, що війна в Україні вигідна лише США (ефір від 9 квітня 2021 року). Ба більше, Мураєв називає НАТО та ЄС нацистами: «Кто входит в НАТО и Европейский Союз. Я вам скажу, кто. Большинство стран европейских, которые воевали на стороне гитлеровской коалиции и убили 8 миллионов украинцев [...] Они наши братья?».

Найчастіше антизахідні наративи на каналі поширюють:

1. Євген Мураєв, власник каналу
2. Макс Назаров, ведучий каналу
3. Олена Бондаренко, колишня народна депутатка від Партії регіонів
4. Олена Лукаш, міністерка юстиції часів президента Януковича
5. Михайло Чаплига, політичний коментатор

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛИ

Telegram – продуктивне середовище для поширення антизахідних повідомлень, дезінформації та теорій змови. Публічні телеграм-канали можна умовно поділити на анонімні та іменні, тобто ті, де зазначений автор. Серед авторів, які систематично поширюють антизахідну та антидемократичну дезінформацію, трапляються ті ж особи, які транслюють такі меседжі на телебаченні. До прикладу, **«Наглый» (55 351 підписник)** – особистий канал ведучого каналу «Наш» Максима Назарова. Тут ведучий себе не стримує. В середньому Назаров поширює по два таких дописи на тиждень. Автор зазвичай пише доволі лаконічно. Так, у березні 2020-го Назаров пише: «А вообще так как соросятня заебала Украину так не заebet ни один коронавирус». Штурм Капітолію, до прикладу, він коментував так: «Расскажите ещё миру о демократии, демократы долбанные».

Олена Лукаш, міністерка юстиції часів Віктора Януковича, у каналі **Elena Lukash (54 549 підписників)** часто поширює відео з токшоу, в яких брала участь. Часто поширює дописи інших колег по розповсюдженню антизахідної дезінформації. Однак пише й оригінальні дописи з формулюваннями на зразок «байданутые вы наши», «реакция соросятского кодла», «порохоботня и соросятня визжат при назначении нового Генерального прокурора».

Понад 10 000 підписників Олени Бондаренко, колишньої народної депутатки від Партії регіонів, мають змогу почитати ті ж меседжі, які Олена поширює на телеканалах. Однак відвертість формулювань у телеграмі все ж більша. До прикладу, допис березня 2020-го: «Предлагаю странам “большой семерки” не стесняться, а прислать нам уже гауляйтера, и признать Украину своей колонией, зачем этот сумбур? Пишите уже прямо приказы и давайте местным “холопам” на исполнение, и так уже понятно, что вы решаете больше, чем президент и Верховная Рада!».

Особистий канал Євгена Мураєва, власника каналу «Наш» і лідера партії «Наші», колишнього народного депутата від Партії регіонів, порівняно новий. Політик створив його у березні 2020-го й відтоді набрав понад **8 000 підписників**. Мураєв пише у порівнянні з іншими нечасто: переважно один пост на день, хоча інколи робить паузи в декілька днів. Пише лонгріди, тому часто в одному дописі можна побачити весь квітник антизахідної та антидемократичної риторики. Примітно, що пише без лайливих слів. Дописи Мураєва радше нагадують формат колонки.

Поширює антизахідні наративи й проросійський блогер та політик **Анатолій Шарій**. Найбільша аудиторія в телеграмі серед усіх, хто поширює таку риторику, саме в Шарія – **понад 269 000 підписників. Ольга Шарій у телеграмі також не відстає (65 000 підписників)**.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

До прикладу, у своєму дописі про плівки Деркача пише: «Но возникает резонный вопрос: почему все эти твари, спонсируемые чужим государством. Все эти СМИ, политики, партии, активисты, которые выполняют заказы США прямые. Почему они кого-то смеют называть непатриотами? Продажные шлюхи продолжают указывать, какой партией нужно быть, каким журналистом».

В телеграм-каналі **«Андрей Портнов»** понад 182 000 підписників. Там колишній перший заступник глави Адміністрації президента Януковича часто атакує США, дискредитує Майдан й закликає «вичищати» Україну від «паразитуючих в стране неправительственных организаций». Підтримує колегу Михайло Добкін у своєму телеграм-каналі (33 238 підписників). Добкін – колишній депутат від «Опозиційного блоку» та голова Харківської ОДА часів президента Януковича. Стиль Добкіна доволі різкий. Автор використовує лайку, образи: «Всю пятую «соросовскую» колону, внешнее управление и долги МВФ можно решительно посылать на йух».

«Макс Бужанский» (41 164 підписники) – особистий канал Максима Бужанського, народного депутата від партії «Слуга народу». Приналежність до влади не заважає йому поширювати проросійські та антизахідні наративи. Бужанський, хоч сам «при владі», часто пише про «зовнішнє управління». Називає певні закони «соросятськими» й закликає колег за них не голосувати. Окрему увагу депутат присвятив штурму Капітолію. За два дні автор опублікував 5 дописів про подію під антизахідним соусом.

Активною поширювачкою дезінформації в телеграмі про «зовнішнє управління» є Олеся Медведєва. У своєму каналі **«Леся из СТРАНЫ»** (25 272 підписників) співробітниця проросійського сайту «Страна.иа» часто використовує дописи з телеграм-каналу видання, яке систематично поширює проросійські та антизахідні меседжі. Має й авторський контент, у якому регулярно говорить по «антизахідній» тематиці: наприклад, «стоит президент за трибуной, а его отчитывают как лоха какого-то, который отошёл от генеральной линии Госдепа, прихвостни западных посольств, грантовых организаций, которые себя возомнили гражданским обществом. Тошнотворно».

Кількісно чи не найчастіше серед не анонімних каналів антизахідні меседжі транслює **Klymenko-Time** (54 673 підписники). Канал видання Олександра Клименка, міністра доходів і зборів часів Януковича, який утік вслід за колишнім шефом до Росії. Загалом канал робить у середньому 35 публікацій на день, що порівняно багато в українському сегменті. Антизахідні дописи протягом моніторингового періоду були майже щодня.

ОГЛЯД РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ В МЕДІА

Анонімні телеграм-канали

Політика та функції платформи дають користувачам анонімність, яка сприяє поширенню дезінформації, маніпуляцій, «зливів» приватної інформації чи маніпулятивних «інсайдів». Слова «інтриги», «чутки» або «інсайди» регулярно трапляються в антизахідних та антидемократичних повідомленнях. Це впливає на сприйняття читачами інформації, що підвищує ефективність дезінформації та поширенню теорій змови. Дописи тут часто підкріплюються мовою ненависті та лайкою.

В телеграмі є анонімний канал «Соросята», який щодня публікує маніпуляції та фейки про політиків, державних службовців та громадських діячів. Канал зібрав 17 000 підписників із середнім охопленням постів більше ніж 20 000. Популярність канал отримав внаслідок перехресних публікацій – подібні канали регулярно діляться публікаціями один одного. Зокрема, існує такий зв'язок між каналами «Легитимный», «Резидент», «Темный рыцарь», «Шептун», про які «Детектор медіа» докладно писав.

Анонімні канали, де дослідниками ДМ було виявлено проросійські та антизахідні наративи:

1. Легитимный (185 800 фоловерів в моніторинговий період)
2. Тайны депутата (138 600)
3. Резидент (131 900)
4. Темный рыцарь (71 600)
5. ЗеРада (65 600)
6. Женщина с косой (61 000)
7. Шептун (54 000)
8. Сплетница (45 300)
9. Картель (43 000)
10. Крокодил (38 500)
11. Shadow Anonymous (30 000)
12. Бородатая бабушка (26 800)
13. Соросята (17 700)
14. Тень на плетень (17 400)
15. Русский демиург (16 200)
16. Темный рыцарь (10 000)
17. Под мантией (5000)
18. Хейтер (4100)
19. Секретов.нет (4000)

ВИСНОВКИ

У лютому 2021-го РНБО нанесла удар по проросійській пропаганді в українському телеєфірі. Тоді під санкції потрапили телеканали з пулу Медведчука: 112-й, Newsone, ZIK. Пізніше була зупинена спроба вийти цим медіа в ефір під новою вивіскою «Першого незалежного» телеканалу.

Як наслідок, проросійських та антизахідних інформаційних кампаній та наративів в ефірі українського телебачення значно зменшилося. Частина спікерів, які озвучували ці наративи на каналах Медведчука, перейшли на телеканали «НАШ» та «Україна-24». Проте **загальний градус проросійської риторики дещо зменшився**. Разом і з аудиторією, яка її споживала.

Натомість в Інтернеті такого різкого падіння не відбулося. Після люневих санкцій РНБО онлайн аудиторія, на яку поширювали **антизахідні та проросійські наративи зменшилася лише на чверть**.

Так трійка сайтів з пулу Медведчука до санкцій мала загальну кількість місячних переглядів на рівні 11 млн (112.ua – 7,5 млн, Newsone – 2,5 млн, ZIK – 1,2 млн). Нині на спеціалізованому сайті similarweb.com не доступна статистика переглядів цих медіа на нових доменах. Це вказує на низькі показники переглядів зазначених сайтів.

Натомість дослідження встановило, що 6 сайтів, які протягом 2020-2021 років поширювали матеріали з антизахідними та проросійськими наративами, проводили цілі інформаційні кампанії маніпуляцій та дезінформації, сумарно мали більше 42 млн переглядів на місяць. Тепер же лише три сайти, які не потрапили під санкцій сумарно мали 31 млн переглядів на місяць (strana.ua – 25 млн, vesti.ua – 4 млн, golos.ua – 2 млн). Тобто можна зробити висновок, що попри санкції, українська онлайн аудиторія продовжує активно отримувати проросійську конспірологію і маніпуляції від медіа і каналів, які продовжують поширювати антизахідні та проросійські наративи.

Аналітики також відзначають, що сайти пулу Медведчука, strana.ua та vesti.ua після лютого 2021-го збільшили кількість матеріалів з проросійськими наративами. Зокрема, вони стали лідерами з поширення наративів категорії “зовнішнє управління” та “Ескалація україно-російської війни - це справа рук України» під час ескалації ситуації на фронті та стягування Росією військ до кордонів з Україною та Криму.

